

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/57/2013
Identifikačné číslo spisu:	8309207977
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8309207977.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti povinnému G. E. bývajúcemu v T., o vymoženie 57,36 EUR s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17 Er 331/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 13. júla 2012 sp.zn. 4 CoE 34/2012 takto

rozhodol:

I. Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

II. Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné (ďalej len „exekučný súd“) poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie proti povinnému na vymoženie sumy 57,36 EUR s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, z 26. mája 2009 sp.zn. SR 02215/09 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“).

Exekučný súd uznesením z 13. októbra 2012 č.k. 17 Er 331/2009-16 exekúciu zastavil a rozhodol, že o trovách súdneho exekútora rozhodne samostatným uznesením. Zastavenie exekúcie odôvodnil nespôsobilosťou rozhodcovského rozsudku byť exekučným titulom, pretože rozhodcovský súd nemal právomoc ho vydať. Rozhodcovský súd totiž odvodzoval svoju právomoc z rozhodcovskej doložky dohodnutej medzi oprávnenou a povinným v zmluve o úvere (vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru ako súčasti tejto zmluvy) majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská

doložka mala podľa názoru exekučného súdu charakter neprijateľnej, a teda neplatnej zmluvnej podmienky, pretože si ju povinný osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doplnil, že povinný sa v porovnaní oprávnenou nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Taktiež považoval za absolútne neplatnú aj zmluvu o úvere v časti príslušenstva - úroku z omeškania.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (ďalej aj odvolací súd“), uznesením z 13. júla 2012 sp.zn. 4 CoE 34/2012 uznesenie exekučného súdu potvrdil. Potvrdenie uznesenia exekučného súdu odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa so skutkovými i právnymi závermi exekučného súdu, pričom považoval odvolanie oprávnenej za nedôvodné. V súvislosti s odvolacími námietkami oprávnenej uviedol, že z príslušných ustanovení Exekučného poriadku vyplýva povinnosť exekučného súdu počas celého exekučného konania (exekúcie) skúmať materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie exekučného súdu zrušil a veci vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 241 ods. 2. písm. a/, b/ a c/ O.s.p. Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. konkretizovala vadami konania podľa § 237 písm. a/, d/, e/ a f/ O.s.p. (t.j. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, a že účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Zároveň navrhla, aby dovolací súd konanie prerušil a požiadal Súdny dvor Európskej únie o výklad v dovolaní špecifikovaných prejudiciálnych otázok.

Povinný, ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrili.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., najprv skúmal či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (ktoré v spojení s § 243c O.s.p. primerane platí aj pre dovolacie konanie) ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie vtedy, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, t.j. ak dospel k záveru, že je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, ak prichádza do úvahy jeho aplikácia v predjednávanej veci.

K otázke povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema Cassazione vyjadril Súdny dvor Európskej únie v rozsudku CILFIT, C - 283/81 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdného dvora EÚ (ECR), str. 3415. V tomto rozhodnutí uviedol, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) sa má vykladať v tom zmysle, že súd proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

V preskúmvanej veci dovolateľka navrhla predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne

otázky: 1. či sa má ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že zakazuje rozhodovať spory zo spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky rozhodcovským súdom, ak je rozhodcovská doložka individuálne dojednaná, 2. či je možné ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie rozhodcovskej doložky s konkrétnym obsahom špecifikovaným dovolateľkou a použitým v spotrebiteľskej zmluve v predmetnej veci a 3. či je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi.

Podľa názoru dovolacieho súdu ani jedna z vyššie uvedených prejudiciálnych otázok nevyžaduje výklad Súdny dvorom Európskej únie. Predmetné otázky nie sú v predmetnej veci relevantné, pretože pokiaľ ide o otázku č. 1, nešlo v tejto veci o prípad individuálne dojednanej rozhodcovskej doložky a prípadná odpoveď na túto otázku ani nevyvoláva žiadne pochybnosti, a otázky č. 2 a 3 sa netýkali výkladu práva Európskej únie, ale posúdenia súladu konkrétnej rozhodcovskej doložky, resp. rozhodnutia vnútroštátneho súdu s komunitárnym právom. Dovolací súd preto návrh dovolateľky na prerušenie konania za účelom predloženia prejudiciálnych otázok zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a 239 O.s.p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania odôvodňovala v prvom rade tým, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.). Uvedenú vadu konania však nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc konať v prebiehajúcej exekúcii nepopierala. Vyčítala im iba to, že bez zákonom zvereného oprávnenia skúmali

prijateľnosť, či neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. V skutočnosti tak namietala, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, resp. Exekučného poriadku. Z určujúceho - obsahového - hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.), preto nešlo z jej strany o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, uvádzanú vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia vecí), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

V predmetnej veci boli rozhodnutia súdov vydané v exekučnom konaní, v ktorom právomoc súdov (exekučného súdu, ako aj súdu rozhodujúceho v inštančnom postupe) vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (z Exekučného poriadku, napríklad z ustanovení § 29, § 38 ods. 3, § 44 ods. 1, a § 57). Námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. tak nebola opodstatnená.

V dovolaní ďalej namietala existenciu vady uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p. tvrdiac, že exekučný súd skúmaním „materiálnej správnosti rozhodcovského rozsudku“ opätovne vec prejednal, ďalej existenciu vady uvedenej v § 237 písm. e/ O.s.p. tvrdiac, že nebol podaný návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, hoci podľa zákona to bolo potrebné, a naostatok aj vadu spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolacie námietky o vadách konania spočívajúcich v prekážke právoplatne rozhodnutej veci, resp. v prekážke začatého konania, a v nedostatku návrhu na začatie konania, boli zjavne nedôvodné a nenáležité. Vychádzajúc z odôvodnenia týchto vád je zrejmé, že dovolateľka nimi v skutočnosti namietala nesprávnu aplikáciu a interpretáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku exekučným, aj odvolacím súdom, teda nesprávne právne posúdenie veci.

O odňatí možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia, ktoré mu priznáva platná právna úprava. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen nesprávnym postupom súdu, ale aj jeho nesprávnym procesným rozhodnutím, v dôsledku ktorého konanie končí. Takýmto rozhodnutím môže byť aj rozhodnutie o zastavení exekúcie, ak preň neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Nesprávnym rozhodnutím o zastavení exekúcie by sa oprávnenej ako účastníčke exekučného konania v konečnom dôsledku odopieralo právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo by sa rovnalo odmietnutiu spravodlivosti. Otázka správnosti takéhoto rozhodnutia však nevyhnutne vyžadovala zaujať stanovisko aj k právnym záverom súdov v exekučnom konaní.

Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací a i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekúcie.

Pokiaľ oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie označila za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, bol exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovení § 57 a 58 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie v každom štádiu exekučného konania (teda aj v prebiehajúcej exekúcii) skúmať existenciu exekučného titulu.

Takéto oprávnenie má exekučný súd aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade zisteného nedostatku v tomto smere je exekučný súd oprávnený konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu

nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje.

V súvislosti s otázkou, či v exekučnom konaní zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) vylučuje skúmanie (nedostatku) právomoci rozhodcovského súdu (rozhodcu, resp. rozhodcov) rozhodnúť spor, je potrebné rozlišovať, či rozhodcovské konanie sa týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu alebo z iného právneho vzťahu.

Pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu z iného, než spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2) a aby žalobou podanou na príslušnom súde sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 40 ods. 1 písm. c/), vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní. V týchto ustanoveniach sa totiž premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných, než spotrebiteľských veciach, znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní, pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné.

Ak je však predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, tento záver neplatí. Už v rozhodnutí sp.zn. 6 Cdo 1/2012 dovolací súd uviedol, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu.

Takúto interpretáciu označených ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní v spojitosti s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje naplnenie príkazu vyplývajúceho z princípu ochrany práv spotrebiteľa, ktorým je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov.

Okrem toho tento výklad možno podporiť aj povinnosťou súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Toto právo sa zaručuje nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je uplatňovaný nejaký nárok. V spotrebiteľských veciach je pomerne časté, že všeobecný súd môže prvýkrát poskytnúť spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Správne z tejto skutočnosti vyvodili

nevyhnutný právny dôsledok, a to nespôsobilosť rozhodcovského rozsudku byť exekučným titulom. Dovolací súd sa stotožňuje s právnymi závermi odvolacieho súdu i exekučného súdu a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Správnym rozhodnutím o zastavení exekúcie preto nebola oprávnenej odňatá možnosť konať pred súdom.

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomných vyhotovení rozhodnutí odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Podľa názoru dovolacieho súdu skutkové a právne závery exekučného i odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odôvodnenia rozhodnutí týchto súdov spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa predstáv oprávnenej.

K odňatiu možnosti oprávnenej konať pred súdom nedošlo ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie - či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz mohol vyžiadať - a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka vydaného Viedou, vydavateľstvom Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2011 (2. zv), kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonomie upustil, ak je zřejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

Ak za porušenie zásady kontradiktórnosti by mal byť považovaný aj procesný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že po vyžiadaní si úverovej zmluvy od oprávneného, neoboznámil tohto účastníka exekučného konania so svojím stanoviskom o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v tejto zmluve, potom podľa názoru dovolacieho súdu, za situácie, že platné právo pripúšťa proti rozhodnutiu exekučného súdu o zastavení exekúcie odvolanie, treba tento nedostatok považovať za zhojený možnosťou oprávneného vyjadriť svoje námietky ku skutkovým zisteniam exekučného súdu vyvođeným z ním predloženého listinného dôkazu a k právnym záverom z toho vyplývajúcim v podanom odvolaní. Iný názor, vychádzajúci z nemožnosti zhojenia uvedeného nedostatku inak než zrušením rozhodnutí odvolacieho a exekučného súdu a vrátením veci na opätovné rozhodnutie, by odporoval zásade efektivity konania, pretože zrušenie rozhodnutí by zbytočne zvyšovalo náklady účastníkov konania ako aj náklady na výkon súdnictva, a tým by bolo aj v rozpore s jedným zo základných princípov právneho štátu, ktorým je princíp racionality.

V preskúmvanej veci oprávnená možnosť podať odvolanie proti uzneseniu exekučného súdu o zastavení exekúcie aj využila a v podanom opravnom prostriedku vyjadrila, okrem iného, aj svoj nesúhlas s právnymi závermi exekučného súdu o neplatnosti rozhodcovskej doložky.

K odňatiu možnosti oprávnenej konať pred exekučným súdom nedošlo ani tým, že exekučný súd nevytýčil vo veci pojednávanie. Pokiaľ jediným dôkazom pre posúdenie spôsobilosti rozhodcovského rozsudku byť exekučným titulom z hľadiska platnosti či neplatnosti rozhodcovskej doložky bola listina obsahujúca túto doložku (úverová zmluva), nebolo potrebné na vykonanie tohto dôkazu nariadiť pojednávanie. Tento záver možno vyvodiť zo samotnej povahy exekučného konania, ktoré nie je v zásade konaním sporovým, a tiež zo skutočnosti, že posúdenie platnosti písomnej rozhodcovskej doložky bolo právnou otázkou. Nariadenie pojednávania by za týchto okolností, ako aj s prihliadnutím na možnosť opravného konania, bolo zbytočné a odporovalo zásade hospodárnosti konania. Výkonanie dôkazu listinou jej prečítaním alebo oznámením obsahu na pojednávaní vyžaduje ustanovenie § 129 ods. 1 O.s.p., ktoré primerane platí aj pre exekučné konanie, len ak sa nariaďuje pojednávanie.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože povinnému v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.